

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยสร้างยุทธศาสตร์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การสร้างยุทธศาสตร์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนบ้านหนองเข้ ประกอบด้วย

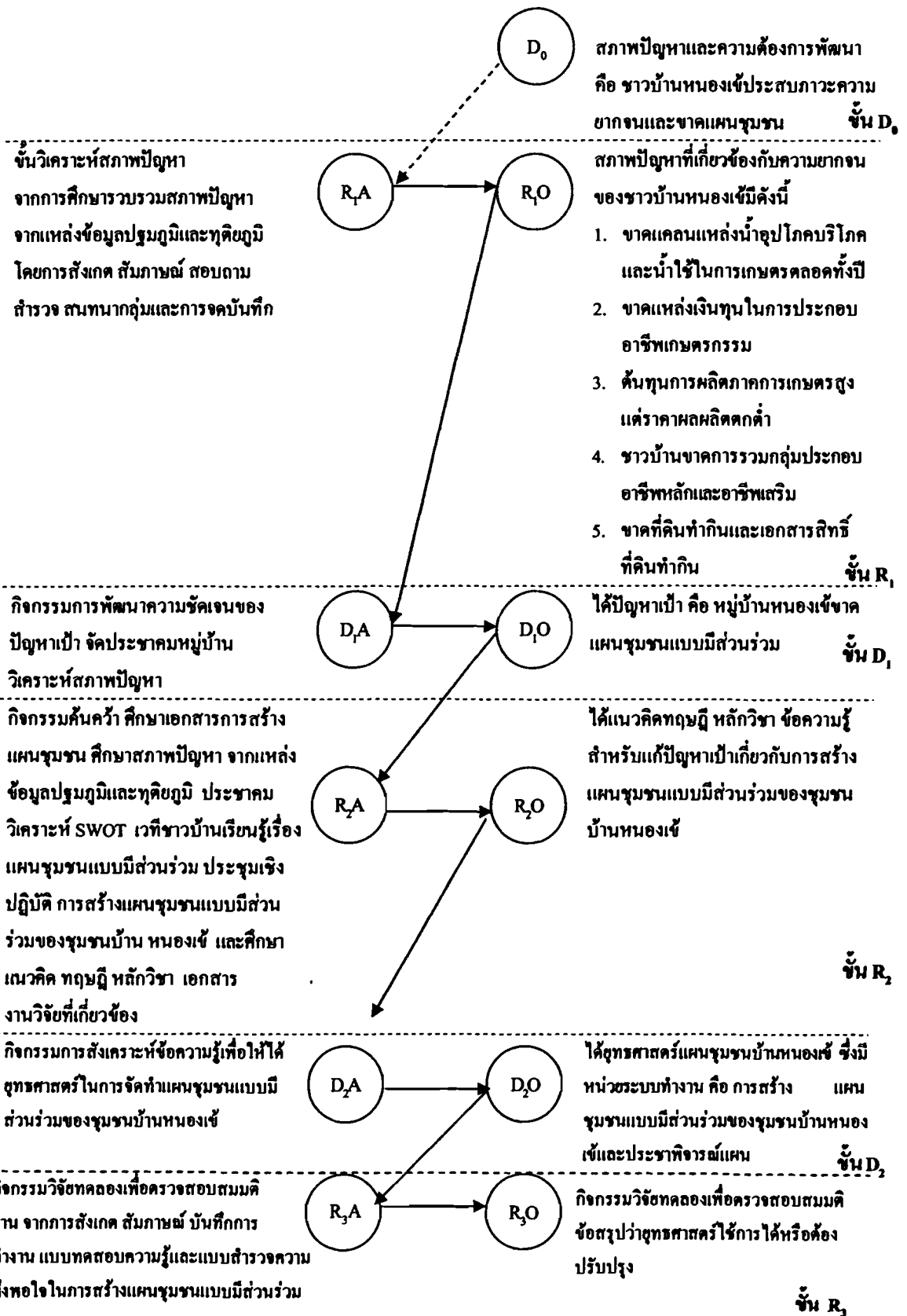
1. แผนแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการ เป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ดังภาพที่ 3.1

ลำดับขั้นและความหมายดังต่อไปนี้ (RA = Research Activity, RO = Research Outcome, DA = Development Activity, DO = Development Outcome, ตัวเลข = ลำดับที่ และลูกศร = นำไปสู่) ซึ่งมีลำดับขั้นและความหมายดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 แผนแบบการวิจัยและพัฒนา

จากภาพที่ 3.1 แสดงลำดับขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และโอกาสของคนจนในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการ โดยการใช้ยุทธศาสตร์แผนชุมชน แบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยมี รายละเอียดลำดับขั้นตอนและความหมายดังต่อไปนี้

D. สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา คือ ชาวบ้านหมู่บ้านหนองเข้ ประสบภาวะความยากจนและขาดแผนชุมชน

ขั้น R_1 กิจกรรมวิจัยขั้นที่ 1 ประกอบด้วย R_{1A} เป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับความยากจนของชาวบ้านหนองเข้ โดยการศึกษารวบรวมสภาพปัญหาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ คือ จากแบบสำรวจบริบทชุมชน แผนที่เดินดินหมู่บ้านหนองเข้ สันทนาการกลุ่มและจาก กชช. 2ค หมู่บ้านหนองเข้ ปี 2548 ข้อมูล จปฐ.2 หมู่บ้านหนองเข้ ปี 2548 แผนพัฒนา อบต. หนองปรุง ปี 2548 ได้ผลเป็น R_{1O} ดังนี้

1. ปัญหาทุกข์ร้อน คือ ชาวบ้านหนองเข้ ประสบภาวะความยากจนและขาดแผนชุมชน
2. ปัญหาปัจจัย ได้แก่ ชุมชนบ้านหนองเข้ขาดแผนสำหรับพัฒนาชุมชน ขาดแหล่งสนับสนุนในการการผลิต ขาดอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ขาดการรวมกลุ่มในการประกอบกิจกรรมของชุมชน ขาดที่ดินทำกินและเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน สมาชิกชุมชนบางส่วนประสบปัญหาความยากจน
3. ปัญหาสืบเนื่อง ได้แก่ ชุมชนบ้านหนองเข้มีรายได้ต่ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ขาดความมั่นใจในการดำรงชีพต้องทนทุกข์กับความยากจน วิธีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปเกิดการแข่งขันกันทำมาหากิน แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและครอบครัว เกิดภาวะมีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ

ขั้น D_1 กิจกรรมพัฒนาขั้นที่ 1 ประกอบด้วย D_{1A} ขั้นพัฒนาความชัดเจนของปัญหาเป้า คือ การวิเคราะห์ปัญหาเป้า โดยใช้ข้อมูลจาก R_{1O} และผู้วิจัยเลือกปัญหาเป้าที่ผู้วิจัย ชาวบ้านและนักพัฒนา มีความสามารถพอที่จะสร้างยุทธศาสตร์ขึ้นมาแก้ปัญหาได้ โดยที่มีทรัพยากรเพียงพอในการแก้ปัญหาเป้า ได้ผลเป็น D_{1O} ได้ทราบปัญหาเป้า คือ หมู่บ้านหนองเข้ขาดแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

ขั้น R_2 กิจกรรมวิจัยขั้นที่ 2 ประกอบด้วย R_{2A} เป็นการศึกษาเชิงสำรวจในประเด็นการแก้ปัญหาเป้า โดยศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยการสนทนากลุ่ม ศึกษาสภาพปัญหา จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประชาคมวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้วิธีการ SWOT เวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ และศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักวิชา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ หลักวิชาเกี่ยวกับการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนา ตัวแบบทางความคิดของยุทธศาสตร์การพัฒนา ลำดับขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ทฤษฎีระบบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 แผนชุมชน

แผนชุมชนพึ่งตนเอง การทำประชาพิจารณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชน การสนทนากลุ่ม ความพึงพอใจ
 บริบทชุมชนบ้านหนองเข้ ได้ผลเป็น D₂O คือ ได้แนวคิด ทฤษฎี หลักวิชา ข้อความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ปัญห่าป่า
 ชั้น D₂ กิจกรรมพัฒนาขั้นที่ 2 ประกอบด้วย ชั้น D₂A ชั้นสร้างยุทธศาสตร์แผนชุมชนแบบมี
 ส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ โดยการนำผลที่ได้ในชั้น R₂O มาดำเนินการสร้างยุทธศาสตร์แผน
 ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยระบบทำงาน 2 หน่วยระบบทำงาน
 ได้แก่

หน่วยระบบทำงานที่ 1 การสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
 ประกอบด้วยหน่วยระบบทำงานย่อย 3 หน่วยระบบ ได้แก่

หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.1 จัดประชาคมวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้ง
 ภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.2 จัดเวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

หน่วยระบบทำงานที่ 2 การประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
 ประกอบด้วย 2 หน่วยระบบทำงานย่อย ได้แก่

หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 2.1 จัดทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ
 ชุมชนบ้านหนองเข้

หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 2.2 รายงานการทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
 ของชุมชนบ้านหนองเข้

หน่วยระบบทำงานที่ 1 การสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
 ประกอบด้วยหน่วยระบบทำงานย่อย 3 หน่วยระบบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.1 จัดประชาคมวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้เทคนิควิธี SWOT Analysis

I (Input)	→	P (Process)	→	O (Output)
I ₁ = ตัวแทนชุมชน		P ₁ = ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ		O ₁ = ได้ปัญหาที่หลากหลาย เช่น
I ₂ = ตัวแทนกลุ่ม		ปัญหาบ้านหนองเข้		ขาดแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ
I ₃ = แกนนำชุมชน		P ₂ = ร่วมกันวิเคราะห์ SWOT		ชุมชนบ้านหนองเข้ ขาดแคลนแหล่ง
I ₄ = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย		หมู่บ้านหนองเข้		เงินทุนในการประกอบอาชีพ คำนทุน
I ₅ = ผู้วิจัย				การผลิต ภาคการเกษตรสูงแต่ราคา
I ₆ = วัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ				ผลผลิตตกต่ำ ชาวบ้านขาดการมีส่วนร่วม
สมุด ปากกา ปากกามาจิก				
I ₇ = งบประมาณ				O ₂ = ทราบจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและ
I ₁ = สถานที่จัดประชุมประชาคม				อุปสรรคของหมู่บ้านเพื่อนำมาสร้างแผน
				ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้าน
				หนองเข้

จากตารางที่ 3.1 การจัดประชาคมวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม ทั้งภายใน และภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้เทคนิควิธี SWOT Analysis ผู้วิจัยจัดประชุมประชาคมวิเคราะห์ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ ในวันที่ 15 ธันวาคม 2548 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 เวลา 18.00 น. โดยผู้วิจัย แกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา หมู่บ้านหนองเข้ ทำให้ทราบสาเหตุของ ปัญหาที่หลากหลาย คือ บ้านหนองเข้ขาดแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการประกอบ อาชีพ คำนทุนการผลิตภาคการเกษตรสูงแต่ราคาผลผลิตตกต่ำ ชาวบ้านขาดการรวมกลุ่ม และแนวทาง การแก้ไขปัญหาคือการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ พบอุปสรรคในการวิเคราะห์ สภาพปัญหาคือ ชาวบ้านขาดความรู้เรื่องการวิเคราะห์สภาพปัญหา นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย จึงต้องเสียเวลาในการบรรยายให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์สภาพปัญหาแก่ชาวบ้านหนองเข้ หลังจากนั้น ผู้วิจัย แกนนำชุมชนและสมาชิกชุมชน นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย ร่วมกันวิเคราะห์ SWOT Analysis ของหมู่บ้านหนองเข้ ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของหมู่บ้านเพื่อนำมาสร้าง แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้

ตารางที่ 3.2 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.2 จัดเวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

I (Input)	P (Process)	O (Output)
I_1 = ตัวแทนชุมชน	P_1 = ทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชน	O_1 = ระดับความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบ
I_2 = ตัวแทนกลุ่ม	แบบมีส่วนร่วมกับแกนนำชุมชน	มีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชนก่อน
I_3 = แกนนำชุมชน	และสมาชิกชุมชน ก่อนให้ความรู้	ได้รับความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมี
I_4 = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย	เรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมี	ส่วนร่วมจากแกนนำชุมชน
I_5 = เอกสารความรู้เรื่องแผนชุมชน	ส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	O_2 = แกนนำชุมชนและตัวแทน
แบบมีส่วนร่วม	P_2 = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขา	ชุมชน ได้รับความรู้เรื่องแผนชุมชน
I_6 = วัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ	ข้อบรรยายให้ความรู้เรื่องแผน	แบบมีส่วนร่วม
สมุด ปากกา ปากกาเมจิก	ชุมชนแบบมีส่วนร่วม	
I_7 = งบประมาณ	P_2 = ศึกษาเอกสารความรู้เรื่อง	
I_8 = สถานที่จัดเวทีชุมชน	แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม	
	ประกอบการบรรยาย	
	P_3 = บรรยายสรุปองค์ความรู้	
	เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม	

จากตารางที่ 3.2 จัดเวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในวันที่ 20 ธันวาคม 2548 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 เวลา 18.00 น. – 19.00 น. ผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับแกนนำชุมชนและตัวแทนชุมชน ก่อนให้ความรู้เรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ต่อมาจัดเวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมีนักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัยบรรยายให้ความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมแก่ตัวแทนชุมชน พร้อมกันนั้นตัวแทนชุมชนทำการศึกษาเอกสารความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ทำให้ตัวแทนชุมชนบ้านหนองเข้ได้รับความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในเวลา 19.00 น. – 19.30 น. นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัยบรรยายสรุปองค์ความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3.3 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

I (Input)	P (Process)	O (Output)
I_1 = แกนนำชุมชน	P_1 = วิทยากรบรรยายแนวคิด	O_1 = แกนนำชุมชน ได้รับความรู้
I_2 = ผู้ใหญ่โชคชัย ลืมประดิษฐ์ และนายพลสิทธิ์ แยมเจริญกิจ	เกี่ยวกับการสร้างแผนชุมชน	เรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมี
วิทยากรผู้มีความรู้และ ประสบการณ์	P_2 = วิทยากรบรรยายประสบการณ์	มีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้จาก
เกี่ยวกับแผนชุมชนหมู่บ้านหนอง	เกี่ยวกับการสร้างแผนชุมชน	คณะวิทยากร
กลางดง ตำบลศิลาลอย กิ่งอำเภอ	P_3 = แกนนำชุมชน ฝึกปฏิบัติ	O_2 = ได้แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
สามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	สร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม	บ้านหนองเข้ ประกอบด้วย แผนงาน
I_3 = เอกสารประกอบการประชุม	P_4 = แกนนำชุมชน ร่วมกันสร้าง	6 ด้านดังนี้
เชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบ	แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ	1. แผนงานด้านการจัดการทุน
มีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	ชุมชนบ้านหนองเข้	2. แผนงานด้านการเรียนรู้ของชุมชน
I_4 = ประธานและกรรมการที่		3. แผนงานด้านการจัดการสุขภาพ
ปรึกษาวิทยานิพนธ์		4. แผนงานด้านเกษตรยั่งยืน
I_5 = ผู้วิจัย		5. แผนงานด้านวิสาหกิจชุมชน
I_6 = วัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ		6. แผนงานด้านการจัดการทรัพยากร
สมุด ปากกา ปากกามาจิก		ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
I_7 = งบประมาณ		
I_8 = สถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ		
สร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม		
บ้านหนองเข้		

จากตารางที่ 3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ผู้วิจัยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ในวันที่ 27 มกราคม 2549 ณ ห้องประชุมสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เวลา 8.30-18.00 น. โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เวลา 09.00 - 09.30 น. ผู้วิจัยทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้กับแกนนำชุมชน ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
2. เวลา 09.30 - 11.00 น. วิทยากรบรรยายแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

3. เวลา 11.00 – 12.00 น. วิทยากรบรรยายประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

4. เวลา 13.00 – 15.00 น. แกนนำชุมชน ฝึกปฏิบัติสร้าง แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

5. เวลา 15.00 – 17.30 น. แกนนำชุมชน ร่วมกันสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

ผลจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ แกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน ได้แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ประกอบด้วย 6 แผนงาน 27 โครงการ ดังนี้

1. แผนงานด้านการจัดการทุน
2. แผนงานด้านการเรียนรู้ของชุมชน
3. แผนงานด้านการจัดการสุขภาพ
4. แผนงานด้านเกษตรยั่งยืน
5. แผนงานด้านวิสาหกิจชุมชน
6. แผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการจากแผนชุมชน มี 27 โครงการ ได้แก่

1. โครงการเกษตรผสมผสาน
2. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
3. โครงการนาข้าวชีวภาพ
4. โครงการผักปลอดสารพิษ
5. โครงการส่งเสริมเกษตรธรรมชาติ โดยการนำจุลินทรีย์ EM ไปใช้เพื่อลดต้นทุนและ

เพิ่มผลผลิต

6. โครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้แก่ ขุดสระน้ำ สร้างฝายกั้นน้ำ ขุดลอกกูกลอง
7. โครงการแปรรูปผ้าจีนไทยทรงดำ
8. โครงการแปรรูปเฟอร์นิเจอร์ไม้ตาล
9. โครงการแปรรูปยิวชีวภาพและสารสกัดชีวภาพ
10. โครงการร้านค้าชุมชนบ้านหนองเข้
11. โครงการศูนย์สร้างเสริมชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
12. โครงการศูนย์ส่งเสริมเกษตรกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน
13. โครงการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงตัวได้อย่างยั่งยืน
14. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเยาวชน

15. โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ชมวิถีชีวิตไทยทรงดำ (โฮมสเตย์)
16. โครงการน้ำประปาหมู่บ้านเพื่อการบริโภค
17. โครงการกำจัดขยะ
18. โครงการไฟฟ้ารายทาง
19. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์
20. โครงการสายใยสัมพันธ์ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
21. โครงการบริโภคผักปลอดสารพิษ
22. โครงการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
23. โครงการรวมใจด้านกัญชาเสพติด
24. โครงการรวมใจค้ำน้ำสมุนไพรพื้นบ้าน
25. โครงการควบคุมป้องกันโรคเอดส์
26. โครงการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก
27. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยระบบทำงานที่ 2 การประชาสัมพันธ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ประกอบด้วยหน่วยระบบทำงานย่อย 3 หน่วยระบบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 2.1 จัดทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

I (Input)	P (Process)	O (Output)
I_1 = แกนนำชุมชน	P_1 = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อยแถลงเรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	O_1 = ระดับความรู้เรื่องแผนชุมชนหลังการทดลองให้ความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน
I_2 = ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน	P_2 = แกนนำ ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชนแสดงวิสัยทัศน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม	ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน
I_3 = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย	P_3 = ทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับแกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน หลังการทดลองความรู้เรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	O_2 = ความคิดเห็นของแกนนำ ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชนเกี่ยวกับความเหมาะสม และผลกระทบทางเลือกอื่นๆ ในการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้
I_4 = คณะกรรมการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	P_4 = นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อยบรรณาธิการทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	O_3 = ความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
I_5 = แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	P_5 = ดำเนินการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	การมีส่วนร่วมของชุมชนจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
I_6 = แบบสำรวจความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนในการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	P_6 = ดำเนินการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	การกำหนด แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
I_7 = ผู้วิจัย	P_7 = ดำเนินการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้	
I_8 = วัสดุอุปกรณ์เช่น กระดาษ สมุด ปากกา ปากกามจิ		
I_9 = งบประมาณ		
I_{10} = สถานที่		

จากตารางที่ 3.4 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 2.1 ทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ผู้วิจัยวัดระดับความรู้หลังการทดลองให้ความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชน ทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้ วันที่ 1 ตุลาคม 2549 เวลา 18.00 น. ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 โดยมีรายละเอียดดังนี้

เวลา 18.00 น. – 18.45 น. แกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชนลงทะเบียนเข้าร่วมกันทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้

เวลา 18.45 น. – 19.00 น. นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย แถลง เรื่อง กระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ การมีส่วนร่วมจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ การกำหนดแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

เวลา 19.00 น. – 19.30 น. แกนนำ ตัวแทนกลุ่มและตัวแทนชุมชนแสดงวิสัยทัศน์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและผลกระทบทางเลือกอื่นๆ ในการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

เวลา 19.30 น.–19.50 น. นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย บรรยายสรุปผลการทำประชาพิจารณ์
แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

เวลา 19.50 น.–20.00 น. ผู้วิจัยทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับแกนนำ
ชุมชน คิวแทนกลุ่มและคิวแทนชุมชน หลังการทดลองความรู้เรื่องการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
และสำรวจความพึงพอใจของแกนนำชุมชน คิวแทนกลุ่มและคิวแทนชุมชน ในการจัดทำแผนชุมชน
แบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

ตารางที่ 3.5 หน่วยระบบทำงานย่อยที่ 2.2 รายงานการทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
ของชุมชนบ้านหนองเข้

I (Input)	P (Process)	O (Output)
I_1 = คณะกรรมการประชาพิจารณ์ แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนบ้านหนองเข้	P_1 = คณะกรรมการประชาพิจารณ์ ทำรายงานประชาพิจารณ์แผน ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านหนองเข้	O_1 = รายงานประชาพิจารณ์ แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนบ้านหนองเข้
I_2 = เอกสารข้อมูลรายละเอียดการ ทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมี ส่วนร่วมบ้านหนองเข้	P_2 = คณะกรรมการตีคประกาศ รายงานประชาพิจารณ์แผนชุมชน แบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้าน หนองเข้ ณ ที่ทำการ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6	O_2 = แกนนำและสมาชิกชุมชน ทราบผลการประชาพิจารณ์ แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนบ้านหนองเข้
I_3 = ผู้วิจัย	P_3 = คณะกรรมการประกาศเสียง ตามสายเรื่อง รายงานประชาพิจารณ์ แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนบ้านหนองเข้	

จากตารางที่ 3.5 รายงานประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ มี
ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

วันที่ 2 ตุลาคม 2549 เวลา 18.00 น. ณ ที่ทำการบ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 คณะกรรมการ
ประชาพิจารณ์ร่วมกันจัดทำรายงานประชาพิจารณ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ โดยมี
ส่วนประกอบของเนื้อหา คือ

1. รายชื่อคณะกรรมการ ได้แก่ แกนนำชุมชนและคิวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน
บ้านหนองเข้

รายชื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ตัวแทนชุมชนบ้านหนองเข้
 รายชื่อผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กำนันตำบลหนองปรัง
 รายชื่อผู้ชำนาญการพึ่งตนเอง ได้แก่ นักพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชัย

2. วัน เวลา สถานที่ การทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

3. ประเด็นการประชาพิจารณ์ และความคิดเห็นของแกนนำชุมชน ตัวแทนชุมชนเกี่ยวกับความเหมาะสมและผลกระทบทางเลือกอื่นๆ ในการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

4. ผลสรุปที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ วันที่ 3 ตุลาคม 2549

คณะกรรมการประชาพิจารณ์ ติศประกาศรายงานผลการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 และเวลา 18.00 น. ในวันเดียวกัน คณะกรรมการประชาพิจารณ์ประกาศเสียงตามสายเรื่อง รายงานผลการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ให้ชาวบ้านทราบโดยทั่วกัน ในขั้นนี้ทำให้แกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่ม และตัวแทนชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ไว้พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองและเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ขั้น R₃ = กิจกรรมวิจัยทดลองเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

ประกอบด้วย R_{3A} คือ กิจกรรมวิจัยทดลองเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน แผนแบบในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แผนแบบการทดลองสำหรับพิสูจน์สมมติฐาน (Experimental Designs for Hypothesis Testing) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกแผนแบบการทดลองกึ่งจริง (Semi - Experiment) ของเจเลียว นูริภักดี (2548 : 56) เป็นแผนแบบการทดลองที่ 9 SET - E + SET - T + NO - C

(SET - E) หมายถึง กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนชุมชนที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัย

(SET - T) หมายถึง สิ่งที่มีแก่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำมาทดลองใช้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี

(NO - C) หมายถึง ในการทดลองไม่มีกลุ่มควบคุม

สำหรับตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยทำการวัดผลสองครั้งก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest) ส่วนตัวแปรด้านความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนมีการวัดผลครั้งเดียวหลังการทดลองยุทธศาสตร์สร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกชุมชนบ้านหนองเข้ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองปร่ง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้ จำนวน 123 ครัวเรือน ใช้ตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 123 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ผู้วิจัยนำประชากรทั้งหมดมาใช้ จำนวน 123 คน ประกอบด้วยแกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และตัวแทนชุมชนโดยแบ่งตามกิจกรรม ดังนี้

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์สภาพปัญหาของหมู่บ้านหนองเข้ เป็นตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ 1. กลุ่มเยาวชน 1 คน 2. กลุ่มแม่บ้าน 2 คน 3. กลุ่มกองทุนข้าว 2 คน 4. กลุ่มกสิกรรมไร้สารพิษ 1 คน 5. กลุ่มทำขนมหวาน 1 คน 6. กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน 1 คน 7. กลุ่มผสมผสานปลังแผ่นดิน 1 คน 8. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 1 คน 9. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 1 คน 10. กลุ่มสังเคราะห์หมู่บ้าน 1 คน รวมจำนวน 12 คน

2. การฝึกปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ เป็นแกนนำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 1 คน และคณะกรรมการหมู่บ้าน 4 คน จำนวน 6 คน

3. การประชาคมวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis การจัดเวทีชุมชนเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้ และการประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้ เป็นตัวแทนชุมชน จำนวน 123 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้นหรือตัวแปรกระทำการ คือ ยุทธศาสตร์การสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

2. ตัวแปรตามหรือตัวแปรพัฒนาการ คือ

2.1 แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

2.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชนบ้านหนองเข้

2.3 ระดับความพึงพอใจในแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนบ้านหนองเข้

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณเครื่องมือในการวิจัยได้แก่

1. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบสำรวจบริบทชุมชนและบริบทคนจน ประกอบด้วย เนื้อหา 3 ส่วน

1.1.1 ประวัติชีวิตครอบครัว

1.1.2 วิถีชีวิตของคนในหมู่บ้าน

1.1.3 วิถีคิดของคนในหมู่บ้าน

1.2 องค์ความรู้ การสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม สืบค้น และการจดบันทึก

1.3 องค์ความรู้การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ปัญหาชุมชนบ้านหนองเข้

1.4 องค์ความรู้การประชาคม วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

1.5 องค์ความรู้การจัดเวทีชาวบ้านเรียนรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

1.6 องค์ความรู้การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

1.7 องค์ความรู้การทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

2. เครื่องมือประเมินผล

2.1 แบบทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ประกอบด้วย

2.1.1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไป

2.1.2 แบบทดสอบความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2.1.3 แบบสำรวจความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนบ้านหนองเข้ในการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณ

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามวัดตัวแปรตาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ และตัวแปรด้านความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนในการสร้างแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ในเครื่องมือจะแบ่งเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของตัวแทนชุมชนบ้านหนองเข้
2. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้
3. แบบสำรวจความพึงพอใจในแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้ ได้นำมาดำเนินการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานซึ่งขึ้นอยู่กับสถานที่ สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศของการสนทนาในขณะนั้น ซึ่งก่อนที่นำเครื่องมือทั้งหมดไปใช้ ได้นำเครื่องมือทั้งหมดไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอื้อน ทองทับ อาจารย์ยุทธิ ยืนเปรม และอาจารย์ป้อม กิมวงศ์โค

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมบ้านหนองเข้ ดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสำรวจความพึงพอใจในแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชน สร้างในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 5 ค่า สำหรับคำตอบ มากที่สุดให้ 5 คะแนน มากให้ 4 คะแนน ปานกลางให้ 3 คะแนน น้อยให้ 2 คะแนน น้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา เพื่อแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต่อจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปทดสอบ (Try Out) กับสมาชิกชุมชนบ้านหนองจิก

จำนวน 25 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ตามแบบของ คอนบัท (Cronbach) ผลการทดสอบปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .87 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการศึกษารั้งนี้ มีความเที่ยงน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ โดยให้ผลความแม่นยำมีความน่าเชื่อถือได้สูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากการตรวจสอบเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารั้งนี้ โดยนำเทคนิคการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มาใช้ดำเนินการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการทดลองสร้างยุทธศาสตร์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ของแผนชุมชน ก่อนการทดลองยุทธศาสตร์
2. บันทึกผลการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อทราบสภาพปัญหาโดยรวมของสมาชิกชุมชนบ้านหนองเข้ โดยกระบวนการประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยร่วมกับชุมชนและนักพัฒนาคิดค้นหาปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและวิธีแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชน และสรุปผลการประชุมประชาคม
3. ผู้วิจัยได้นำบันทึกของผู้วิจัยสรุปผลการประชุม เพื่อคัดเลือกตัวแทนและคณะกรรมการจัดทำแผนชุมชนบ้านหนองเข้ ตำบลหนองปรุง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี
4. ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกของผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้งหมดในการจัดทำแผน
5. ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกของผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม
6. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการทดลองสร้างยุทธศาสตร์แผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ของแผนชุมชน หลังการทดลองยุทธศาสตร์
7. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจระดับความพึงพอใจในแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกมาทั้งหมด นำมาสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักเหตุผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านหนองเข้ ใช้ ค่าร้อยละ

2.3 เปรียบเทียบระดับความรู้เรื่องแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมก่อนและหลังใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของตัวแทนชุมชนใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)